

[Kr. Johansen.]

det eneste Tilfælde, hvor man kan sige, at vi i væsentlig Grad gik imod den Regering, der den Gang sad, og det har gjort et saa stærkt Indtryk, at man nu, saa mange Aar efter, beklager sig over det. Vort Standpunkt var ikke valgt for Tilfældet, det faldt fuldstændig i Traad med, hvad Socialdemokratiet har ment, saa længe Spørgsmaalet om Len og Stamhuse har været fremme. Vi maa ogsaa af den Grund mene, at vi ikke kan stemme for det foreliggende Forslag. Vi kan selvfølgelig ikke have noget imod, at det behandles i et Udvalg, da der derved kan blive Lejlighed til at faa hele Spørgsmaalet oplyst grundigere fra alle Sider. Og jeg haaber, at det bliver en meget grundig Behandling, som skal ske; thi der er meget denne Sag vedrørende, som det kunde være af Interesse at faa oplyst.

Med Hensyn til den Kritik, der har lydt over Lensnævnet, skal jeg sige, at det jo kritiseres fra begge Sider, baade fra Lensbesidderne og fra de Smaakaarsfolk, der skal have de Ejendomme, der udstykkes, navnlig fordi man godkender Jord, der er købt ind til Erstatning, og som ikke svarer til dette Formaal. Det kritiseres altsaa fra begge Sider. Jeg skal ikke omtale det videre, da jeg ikke har tilstrækkelig Kendskab dertil; men i alt Fald tror jeg nok, at den ene Klage kan opveje den anden. Jeg tror, at hverken Greven paa Langeland eller andre har Grund til at beklage sig. — Jeg vil gerne være med til at henvise dette Forslag til en meget grundig Udvalgsbehandling.

Jeppesen (Drusebjerg): Den ærede Forslagsstiller udtalte i sin Forelæggelses-tale, at Motivet til dette Forslag var Hensynet til det Fald af Konjunkturerne, som har fundet Sted, siden Loven blev vedtaget i 1919, og som nu vilde virke ubilligt overfor de Majoratsbesiddere, der ikke har afløst. Jeg kan ikke give den ærede Forslagsstiller Ret heri. Det forekommer mig, at de Lensbesiddere, som endnu ikke har afløst, i Virkeligheden er bedre stillet end de, der har afløst i Tiden fra 1919 til 1924, fordi disse Besiddere har haft Lejlighed til at nyde en økonomisk Opgangsperiode, hvori de har kunnet bevare deres Besiddelser samlet og bruge disse udstrakte Jordbesiddelser paa en for dem fordelagtig Maade. De har haft Lejlighed til at nyde den fulde Rente af de samlede Kapitaler og har derigennem haft en stor Fordel i Modsætning til de Besiddere, som allerede har afløst. Jeg vil altsaa finde, at Retfærdighedshensynet ikke er det rette at nævne i denne Forbindelse, og jeg tror,

de allerfleste af de Lensbesiddere, som ikke har afløst, har set paa Sagen paa samme Maade. Uden at jeg i øvrigt skal komme ind paa at gøre en Sondring mellem de villige og de mindre villige, tror jeg dog at turde sige, at der her er Tale om de Besiddere, som har betænkt sig længst paa Afløsning; maaske de i og for sig ikke har ønsket at trække Afløsningen ud, men de har dog ikke haft noget imod, at Afløsningen ventede lidt for deres Vedkommende.

Det er jo saadan med enhver Afløsningslov, at nogle skal være de første og nogle de sidste; man kan ikke afløse for alle paa een Gang. Jeg henviser f. Eks. til Tiendeafløsningsloven. Den Afløsning, som fandt Sted i Henhold til denne Lov, stod jo paa i en betydelig længere Aarrække, end der er Tale om her — der er jo ikke hengaaet 10 Aar, siden Lensafløsningsloven blev vedtaget. Men i sin Tid fandt man ikke Anledning til at forandre Afløsningsgrundlaget med Hensyn til Tiendeafløsningen. Jeg kan derfor ikke se, at der er Grund til at vedtage dette Lovforslag. Hvis det blev vedtaget, tror jeg, det vilde vække Fortrydelse hos adskillige af dem, der har afløst i de første Aar, og som med god Grund kunde henholde sig til, at det Grundlag, hvorefter de fik afløst, var betydelig mere byrdefuldt end det Grundlag, der fremkom for de sidste.

Der er imidlertid i denne Sag et bestemt Forhold, som forekommer mig at have mere Interesse end det, der er foreslaaet at lovgive om, og det er det ønskelige i at faa hele denne Afløsning tilendebragt. Det er et Hensyn af betydelig samfundsmæssig Interesse; Staten som saadan er i høj Grad interesseret i at faa dette gamle, forældede Besiddelsesforhold ud af Verden. Det var jo Tanken, at Afløsningen skulde gennemføres indenfor en ikke alt for lang Aarrække, og der er nu snart gaaet 10 Aar, siden Afløsningsloven blev vedtaget. Nu, da man befatter sig med en Ændring af Loven, vilde jeg derfor finde det rimeligt, at man søgte at finde en Mulighed for at faa denne Lovgivning ført til Ende indenfor en meget kort Frist. Jeg føler mig overbevist om, at der for Lensnævnet og navnlig det Kontor, som udfører Lensnævnets Arbejde, vil være Mulighed for at tilendebringe Arbejdet indenfor en ret kort Frist.

Maa ogsaa jeg i denne Forbindelse takke den højtærede Justitsminister for hans Udtalelse om Lensnævnets Virksomhed. Det er maaske ikke saa meget Lensnævnet som saadant, men det paagældende Kontor, der har udført et meget stort og godt Arbejde.